

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Uredništvo za Trst:
Ulica Valdirivo 35/II., Tel. 29210

Poštno ček. račun: štev. 9-12410
Cena: Posamezna štev. L 20
Naročnina: Mesečna L 85
Za inozemstvo: Mesečno L 150

Leto III. - Štev. 36

Gorica - 6. septembra 1951 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Jugosl. komunizem v iskanju nove poti

Jugoslovansko komunistično državno vodstvo je zajadrilo po svojem prelomu z Moskvo v kaj nevarne vode. Boljševiška Rusija ter kominformistični sateliti so otvorili proti Titu in njegovi gardi besno živčno vojno, da bi vžgali plamene revolucije v sami Jugoslaviji. Nedavni grozilni govori Molotova in Vorosilova so le člen v verigi groženj. Tito je kot bister učencem moskovske šole prav dobro doumel, da sovjetska anatema ne pozna odpustanja in da z Moskvo ni poravnave. Po kratki medigri »vzvišene izolacije« ter »neodvisne politike« pšenice zrna med dvema mlinskima kamenoma je prešel v območje zapadnega bloka. Titovci so se seveda jasno zavedali, da jim bo to uskojstvo utisnilo neizbrisljivi žig izdajstva nad načrti svetovnega komunizma, zato so se skušali kriti z nepretrganim zagotavljanjem, da so slej ko prej dosledni marksisti, in da če je kdo zagrešil odklon od pristnega marksizma, je to edini Stalin. Res je, so dostavljali, da so se naslonili na Zapad, to pa radi suše, ki je povzročila v Jugoslaviji težko pomanjkanje; sicer pa da sprejemajo pomoč brez vsakega pogoja in brez najmanjšega vmešavanja v jugoslovansko notranjo politiko.

»Božja modrost«, pravi sv. pismo, »se igra na krogu zemlje.« Včasih se poigra tudi s sovražniki božjimi. Tito in njegovi so bili res čudovito izigrani: bili so komunisti »prve ure«; šli so skozi moskovske šole teoretičnega boljševizma ter skozi preizkusni laboratorij boljševiškega dejstvovanja za španske vojne; da bi upostavili v Jugoslaviji komunistično diktaturo so pogladi v smrt milijon sorojakov in zakrivali opustošenje lastne domovine; radi lepili Stalinovih oči so med vojno poklali nešteto bratov, ki so odklanjali boljševizem in ki niso hoteli peti: »Slovenija, sovjetska bodeš ti!« Malikovanje Stalina in Tita je prišlo tako daleč, da so pred njunimi slikami zažigali svečke ter da so z bogokletnim parafraziranjem očenaša primerjali Stalina z Bogom Očetom in Tita z Bogom sinom... In tedaj se je zgodilo, da je Stalin preklel Tita, proglasivši ga za razkolnika, fašista, lakaj kapitalistov...

Jugoslovansko komunistično vodstvo se je znašlo v kaj tragičnem paradoksu: najdoslednejši marksisti so bili nepreklicno obsojeni za nekomuniste, proskribirani izvajanje petletke, ki bi moralo izvršiti dokončno elektrifikacijo, industrializacijo ter socializacijo države, je dejansko privedlo Jugoslavijo na rob gospodarske propasti; pomoči je bilo treba prositi pri zapadnih velesilah, katere je malo prej ves jugoslovanski propagandni stroj proglasal za kapitaliste, vojne hujšakce, sovražnike delovnega ljudstva.

Titovci so kljub vsemu ostali komunisti, čeprav jim Moskva tega ne priznava. Policijski minister za Slovenijo Boris Kraigher je v svojem govoru v skupščini v Ljubljani, ju-

nija 1951, odločno povdaril, da ostaja jugoslovanski režim pristno komunističen, da sploh ni govora o kakem »popuščanju ali vračanju na staro« in da ostane v polni veljavi »socialistična demokracija ene stranke«. Kritični mednarodni in notranji gospodarski položaj jih je sicer prisilil, da so začasno zapustili nekatere radikalne pozicije integralnega komunizma, h katerim se pa mislijo povrniti čim mogoče, seveda če jih tok življenja ne zanese predaleč. Ta tok jih danes usmerja, kot se zdi, v socialistične vode levega krila angleškega laburizma. Jugoslavijo so zadnje čase obiskali številni angleški laburistični levčarji, kot Crossman, Barbara Castle, in še zlasti Bevan, najbistrejši eksponent teh levčarjev, ki je bil več časa gost Milovana Djilasa, največjega teoretika jugoslovanskega komunizma.

Jugoslovanski komunizem preživlja tako globoko notranjo krizo, ki se javlja v izrazitem nasprotju med marksističnim dogmatizmom in med usodnimi časovnimi potrebami, med komunistično mistiko in med živim življenjem. Pod političnim vidikom se je jugoslovanski komu-

De Gasperi zopet v Rimu

Ministrski predsednik De Gasperi se je vrnil v Rim s poletnih počitnic. S tem se je zopet začelo s polno paro politično in diplomatsko življenje v italijanski prestolnici. Najtežja vprašanja, ki nujno čakajo na rešitev so mezdni spor državnih uslužbencev in revizija mirovne pogodbe, podpisane v Parizu leta 1947. To bi De Gasperi moral doseči na svojem obisku v Ottavi in Washingtonu. V zvezi z revizijo mirovne pogodbe je posebno pereče vprašanje Trsta, ki se zdi skoraj nerešljivo, če bodo trije zapadni zavezniki vztrajali pri Bidaultovi znani izjavi iz leta 1948 proti stališču Jugoslavije, ki ne pusti, da bi Tržaško ozemlje prišlo meni nič tebi nič zopet pod Italijo. S te strani bi revizija mirovne pogodbe kršila interese tretjega, in to celo zmagovaleca v zadnji vojni. Zaradi tega je imel prav De Gasperi, ko je zastopnikom istrskega CLNa povedal, naj ne pričakujejo glede Trsta kakih čudežnih rešitev.

Pri vsem kričanju okrog STOja, za in proti, se človeku vriva pomislek: del italijanskega naroda živi na Malti, v svobodni in neodvisni državi, del ga živi v Švici, v svobodni in neodvisni državi, in nihče ne protestira in se zaradi tega ne zgraža. Zakaj bi Italijani ne smeli živeti tudi v Svobodnem tržaškem ozemlju, v svobodni in neodvisni državi?

Bogokleten pisatelj izgnan iz Švice

Časopisi poročajo iz Berna, da je švicarska vlada odredila trajen izgon iz zvezne države francoskega pisatelja Pierre Marreca. Obenem so švicarske oblasti prepovedale tudi Marrecovo bogokletno knjigo »Sortez de Babylone« (Pojdite iz Babilona!), v kateri opisuje katoliško Cerkev kot sovražnico božjo.

nizem že presedlal iz vzhodnega bloka preko »vzvišene izolacije« v zapadni blok. Bo li ista jugoslovanska »progresivna demokracija« z enakim dialektičnim razvojem prešla s pozicije radikalnega komunizma preko skrajnega socializma v laburizem? Dejstvo je, da se današnji jugoslovanski režim kaj rad naziva »socialističen« in da čisto proglasa za svoj končni cilj ustvaritev »socialistične« demokracije, »socializma«. Je to le prehodna stopnja v laburizem? Odgovor na to vprašanje ne bomo dali ne mi in niti ne Tito, pač pa deroči tok življenja, ki je po božjem pripuščanju močnejši in odločilnejši od krhkih človeških snovanj in utopij, saj v njem in po njem se v zgodovini javlja - Bog.

Pomoč Jugoslaviji

Ameriški dnevnik Christian Science Monitor je objavil 28. avgusta uvodnik, v katerem navaja razloge za pomoč Jugoslaviji.

»Koliko pomoči« — piše list — »naj dajo Združene države Titovi vladi v Jugoslaviji?« To vprašanje je postalo še bolj nujno v zvezi z obiskom Trumanovega zastopnika Harrimana pri predsedniku jugoslovanske vlade.

Nobenega dvoma ni, da je Titova vladavina vsaj v dveh pogledih zelo daleč od ameriškega ideala: je namreč po svojem bistvu diktatura in se naslanja na marksistični socializem. Toda po grozečih bliskih, ki so zadnje tedne prihajali iz ust Kremljevcev Molotova in Vorosilova, je po drugi strani jasno, da Titova vladavina bode sovjetski komunizem kakor trn v peti.

V takih okoliščinah je seveda vsakršna pomoč Jugoslaviji preračunano tveganje. Sovjeti lahko državo napadejo in jo pregazijo. Možno je tudi, da bi Tito in Stalin nenadoma spet postala prijatelja. Toda nepopustljivost, s katero so preganjali Trockega, kaže, da je sprava kaj malo verjetna. Po drugi strani pa bi tudi Združene države veliko tvegale, če bi Jugoslaviji to moč odklonile.

Vsekakor drži, da hoče Moskva spraviti Tita z oblasti, ker daje vzpodbudo za nacionalistične težnje med sovjetskimi podložniki. Tito se je odločil, da bo svojo državo odkrito popeljal v zahodni tabor. Izjavil je celo, da bi njegova vojska sodelovala pri obrambi vsake druge države pred napadom, ki bi tudi Jugoslaviji grozil z obkolitvijo. To tem laže razumemo, če se pri svoji sodbi opiramo na gospodarski pristisk, kateremu je ta država danes izpostavljena. Ameriška, angleška ter francoska gospodarska pomoč je torej Jugoslaviji potrebna. Obisk Averella Harrimana daje slutiti, da ji je potrebna tudi vojaška pomoč.

Iz Jugoslavije se vedno prihajajo poročila, da se kmetje upirajo Titovemu načrtu za kolektivizacijo zemlje. Morda bi Tito lahko ojačil svojo državo tudi tako, da bi zmanjšal pritisk na svoje rojake ter jim vrnil zemljo, katero bi morali v primeru potrebe braniti. Kaže, da je največja nevarnost v možnosti

Dve važni konferenci

Ta teden se vršita dve važni konferenci, ki bosta brez dvoma imeli velik vpliv na mednarodno življenje. Prva je konferenca za sklenitev miru z Japonsko, druga pa je letna konferenca angleške Trade Union.

Konferenca v San Franciscu se je začela v torek 4. sept. O njej je ameriški zunanji minister Acheson dejal: »Konferenca v San Franciscu, ki bo razpravljala o mirovni pogodbi z Japonsko, bo preizkušnja, ki bo pokazala, katere države res želijo mir in katere ga ne želijo. Prepričan sem, je dejal Acheson, da bo večina držav, ki bodo

sodelovale na konferenci, podpisala pogodbo, kajti ta pogodba je dokaz, da vsi svobodni narodi želijo mir in svobodo. Pogodba je plemenita, stvarna ter nudi Japonski krasno priliko. Enainpetdeset držav od 54 povabljenih je sprejelo povabilo za udeležbo na konferenci. Predvideno je, da bo trajala 4 dni do 8. sept.

Vendar je še v torek na otvoritveni dan konference, ko je govoril predsednik Truman, vladala še velika negotovost in tudi zaskrbljenost, kaj bo naredila sovjetska Rusija v oviro konferenci. Mnenje je bilo, da bo grozila z novimi komplikacijami v sporu na Koreji. Toda v tem oziru si zavezniki ne obetajo nič posebnega novega, kajti utrjuje se prepričanje, da so razgovori za premirje že pogoreli. O tem govori glasno dejstvo, da je ameriška komisija za premirje odšla že v torek s Koreje v Tokio.

Druga važna konferenca je pa ona, ki se vrši ta teden v angleškem mestu Blackpool. Tam zboruje angleška Trade Union, zveza angleških sindikatov, v kateri je vključenih več kot osem milijonov delavcev. Tudi to zborovanje je važno, ker se bo moralo izreči o angleški zunanji in notranji politiki, ki jo vodi laburistična stranka, to je stranka angleških delavcev. Bodo zastopniki teh slednjih izrekli vladi zaupnico in odobrili njeno politiko oboroževanja, zvez z Ameriko, ponovne oborožitve Nemčije in Japonske? Ali pa bodo rajši sledili Bevanu, ki odločno zavrača takšno politiko angleške vlade ter hoče znizati stroške za oborožitev, prepovedati ponovno oborožitev Nemčije in Japonske ter doseči mirovno poravnavo sporov s sovjetsko Rusijo? O tem bo odločal sedanji kongres Trade Union in njegove odločitve bodo imele vpliv na celotno usmerjenjo angleške in zato tudi svetovne politike.

Pred novo ofenzivo na Koreji

General Ridgway je objavil poročilo vrhovnega stana 8. armade na Koreji, v katerem trdi, da je iz poročil, katera ima na razpolago njegovo poveljstvo, razvidno, da pripravljajo komunisti na Koreji novo ofenzivo. V ta namen so zbrali kakih 40 divizij na fronti in okrog 30 v zaledju. Te divizije so baje sestavljene iz vzhodnoevropskih tako zvanih »prostovoljcev« in so opremljene s tanki in zrakoplovi najmodernejšega sovjetskega tipa.

Jugosl. časnikarji v Ameriki

Hrvatski, srbski in slovenski protikomunistični časnikarji, ki žive v svobodi v Ameriki, so v začetku julija ustanovili svojo posebno stanovsko organizacijo, ki nosi naslov »Društvo svobodnih srbskih, hrvatskih in slovenskih časnikarjev v Ameriki«. Društvo je bilo prijavljeno oblastem in ameriškim stanovskim tovarišem, ki so novico, da so se časnikarji vseh treh narodnosti Jugoslavije združili v skupni organizaciji, sprejeli z velikim veseljem. Predsednik društva je Grga Zlatoper, rodom iz Dalmacije. Poleg njega se nahajajo v odboru še po en Hrvat, dva Srba in dva Slovenca. »New York Times« je dne 5. julija 1951 objavil naslednje pismo tega društva:

»V svojem pregledu, ki ga je izdala Associated Press o stanju časopisne cenzure v današnjem svetu in ki je izšel v New York Times-u dne 1. julija, je bilo pravilno poudarjeno, da »Titova vlada drži najstrožjo kontrolo nad tiskom«, nadalje, »da ni v Jugoslaviji dovoljen

noben opozicijski tisk« ter »da liste, ki odhajajo v tujino, strogo pregleda cenzor ministrstva za informacije«. K temu bi radi dodali še to, da sedanji režim v Jugoslaviji nadaljuje s preganjanjem nekomunističnih časnikarjev, ki se pri svojem delu nočejo podvreči Titovim željam. Vsi neodvisni časnikarji, ki so preživeli vojno in so imeli srečo, da so ušli smrti po vojni, a so ostali v Jugoslaviji, so se znašli v ječah in po prisilnih delovnih taboriščih kjer se še vedno nahajajo in živijo v nepopisno hudih razmerah. Zato se sprašujemo ali bi morebiti naši stanovski tovariši ne mogli s pomočjo moralne sile svojega tiska in s svojim osebnim vplivom doseči, da bi prenehalo trpljenje njihovih stanovskih tovarišev v Jugoslaviji.«

Gornje pismo je vzbudilo v javnosti pozornost in komentarje, zlasti ker je New York Times zadnje čase objavil mnogo, za Titovo vlado ugodnih člankov in poročil.

Kam pojdeš v nedeljo dne 9. septembra?

V Števerjan na tabor slovenske pesmi

Ljudje brez časti

Dolina je največja slovenska občina na tržaškem ozemlju. Sedaj se bje bitka, kdo jo bo vodil v prihodnjih štirih letih. Komunisti-kominformisti so se zakleli, da morajo zmagati za vsako ceno. Zvočniki že pojejo, plakati so vedno več in tudi prvi mali incidenti so že na vrsti.

V petek 31. avgusta je bila v Dolini sredi vasi javna kominformistična debata. (Debata je razgovor med ljudmi različne misljenja). Bilo je torej tako. Govornik je govoril in govoril in v par minutah podrl in obsodil vse, kar ni čistokrvno komunistično. »Demokracija«, »Primorski dnevnik«, »Katoliški glas«, Tito, Vatikan, tržaški škof, Babič in Sošič in Tončič in cela vrsta imen in naslovov — so se znašli kar naenkrat pred javnim ljudskim sodiščem. Vse, kar ni komunistično kot Kremlj, je bilo v Dolini napadeno in obsojeno. Od Svetega Cirila in Metoda do devetih zvečer 31. avgusta 1951 je Stalinov govornik proglasil vse nekomunistično za proti slovensko in proti ljudsko! Ko je pripovedkar končal, se je začela debata. Organizatorji so mislili, da se bo dvignila množica rok za besedo. Dvakrat, trikrat so pozvali nasprotnike na javni razgovor, toda nihče se ni oglasil, potem pa vse tiho je bilo. Komunisti so mislili in menda mislijo še danes, da so bili vsi prisotni (okrog 60 do 80 oseb in osebice!) nedeljno govornikovega mnenja. V resnici je izgledalo, kakor da smo na Rdečem trgu sredi Moskve, kjer so tudi vsi enega mnenja, ker drugega sploh ne more biti! Toda če bi zmagoviti organizatorji oni večer prislunili po vasi in po hišah, bi videli to, kar se dogaja tudi po vsem sovjetskem zaslužnem svetu. S krivično napadenimi drži veliko več ljudi kakor z napadalcem. Razen pešice kominformistov smo bili oni večer prav vsi prisotni in neprisotni terča komunistične brutalnosti.

K debati so bili v prvi vrsti povabljeni pristaši slovenske narodne liste. Ponosni smo na vodstvo vseh političnih nekomunističnih strank, ki javno debato s

Kremljevi načelno odklanjajo. Laž je namreč tako očitno podla in način kričanja proti Cerkvi in vsem svobodnim ljudem tako ogaben, da resnica in takem političnem in vaškem in narodnem sovraštvu sploh nima prostora. Mi se držimo življenjskega načela: čim burnejši je pohod laži, tem veličastnejša bo zmaga resnice!

Par večerov prej so imeli v Dolini svoj privatni razgovor resni možje, ki jih »Dolce« na Tržaškem imenuje liparje. (O tej besedi se bomo tudi še kdaj pomenili!) Ob tem privatnem razgovoru, ki so ga imeli pametni dolinski možje z vodstvom slovenske narodne liste, se je zgodilo več malih incidentov, o katerih pa »Dolce« kar molči. Saj mora molčati, ker to je delo »Dolce« in njegovega pisanja! Nerazumni mladi komunisti so ves čas sestanek motili in ob zaključku, ko so tržaški gostje odhajali, tudi žvižgali in nekoliko kričali. Sam g. župan, poglavar kominformizma v Dolini, pa je pozneje v gostilni izzival imenovane možje in jih s pikanjem vabil na petkovo javno debato, ko bo povedano vsemu svetu, da so moskovski komunisti za STO in za slovenske koristi na STO-ju, vsi drugi, da smo proti. Štirideset, petdeset letni možje so se iz mladeniča — župana, posmejali in se mu zahvalili, ker je vsa dolinska partija tako zvesto varovala in kontrolirala dvorano, v kateri je bil sestanek...

Te vrstice imajo naslov: Ljudje brez časti! Bralci naj presodijo, če je naslov upravičen ali ne! Komur pa med našimi zvestimi bralci ne bi ugajal tako napisan članek, tak naj se spomni, da je v evangeliju božja beseda o kačah in lažnikih in hinaveh in pobeljenih grobovih. Kakor je takrat veljala božja beseda le napačnim voditeljem judovskega ljudstva in ne zapeljanim in nepoučenim tako se ravnamo danes: naša jasna beseda in obsodba laži velja voditeljem kominformizma, vsem nepoučenim in zapeljanim pa želimo le spoznanje in — vrnitev!

ja mladine ovirana in prepovedana, tako dolgo primorski duhovniki ne bodo organizirali romanja na Sveto goro. Zelo nam je žal, da so med nedeljskimi romarji praktični katoličani, ki pa jim manjka katoliške zavesti ali po domače povedano, manjka jim — soli! Kako narobe se sliši, da komunisti peljejo katoličane na romanje v svoj paradiz! Njim taka akcija sedaj pred volitvami zelo koristi, tudi tržaške lire so kaj dragocene v Sloveniji in zato so se tega početja lotili. Žal nam je zlasti, da bo zaradi teh čudnih romarjev vsaj delno umazano ime vsake vasi, iz katere so ti nezavedni katoličani. Kdor ima priliko, naj naroči tem ljudem, naj poizvedo v Sloveniji, če tam Titovci tudi organizirajo taka romanja...

Še o Barbani

Kominformistično »Dolce« še vedno piše o Barbani. Zadnja številka v soboto 1. septembra zopet poroča o našem velikem romanju na Barbano. Kakor vse kaže, meša ta naš velik pohod na Barbano komunistom račune. Možje so bili presenečeni nad tako udeležbo, zato so hoteli ves čas praznik zaliti z lažjo. Toda dvatisoč prič drugače misli kakor »Dolce« in tako so se pravi partiji skoro v vsaki vasi in celo v mestu prišli za glavo, ker je njihov list prinesel tako debele laži, ki jih ovirje vsaka ženica. Laž je bila tako velika in strah pred tolikimi pričami tako velik, da »Dolce« v zadnji številki samo od sebe pravi popolnoma zlagani članek z dne 18. avgusta preklekaje. Sedaj pravijo, da se niso napačno obnašali slovenski romarji ampak naka skupina italijanskih. Dalje pravijo, da se je to godilo na nekem velikem parniku in pa ne na čolnih! Kaj takega more napisati le komunistični dopisničar, ki sanja, da smo vsi na svetu tako zasukani kakor on. Kaj pa nas briga, če drugi ne-slovenski romarji pojejo v svojem jeziku! Dalje, odkdaj pa vozi parnik med Barbano in Gradečem? Kaj če bi se odločil urednik »Dolce« s vsemi svojimi dopisničarji za pot na Barbano in tako na lastne oči videl, kako se pride iz Gradeča na Barbano! »Razjasnitev« v zadnji številki »Dolce« je prava megla in sploh članek, ki nima ne repa ne glave. Stvarca pa je zavita dosti lokalno in tako je prekle še manj vreden! Vendar nas zadovoljuje v toliko, ker je »Dolce« objavilo ta prekle samo od sebe, ne da bi ga mi z advokatom k temu prisilili. Ker morajo imeti komunisti v vsaki stvari zadnjo besedo, zato jim jo mi prepuščamo kar v naslednji številki. Za nas je ta zadeva že v arhivu! Slovenski duhovniki, ki smo to romanje organizirali, ga zapišemo na častno stran katoliške primorske zgodovine. »Dolce«, ki ga je blatilo z lažmi in zato bilo brez procesa obsojeno od 2000 (dvatisoč) prič, pa naj si ga zapomni kakor hoče! Laž ima kratke noge, resnica je zmagala!

Na vsakega prebiv. piščanec

V kratkem bo dosegla Velika Britanija spet normalno število 50 milijonov kosov perutnine, to je povprečno na vsakega prebivalca ena glava.

Pred tremi meseci je bilo v angleških kurnikih še nad 100 milijonov kosov perutnine, toda v tem času je bila sezona, v kateri konča veliko število piščancev v kozici. Na angleških otokih priredijo letno

ZANIMIVOSTI

Na vsakega prebiv. piščanec

V kratkem bo dosegla Velika Britanija spet normalno število 50 milijonov kosov perutnine, to je povprečno na vsakega prebivalca ena glava.

Pred tremi meseci je bilo v angleških kurnikih še nad 100 milijonov kosov perutnine, toda v tem času je bila sezona, v kateri konča veliko število piščancev v kozici. Na angleških otokih priredijo letno

REPENTABOR zopet vabi

Kdor ve, kako lepi so zgodnjejesenski sprehodi po Krasu, kako sladak je počitek ob kapljici terana, tega ni treba vabiti v Tržaško okolico. Toda Repentabor zopet vabi...

Vabi najprej vse, ki se nam pretaka kraška kri po žilah...

Vabi vse tržaške, goriške in koroške prijatelja našega Krasa...

Vabi vse zavedne Slovence, ki ljubijo našo besedo in pesem na Krasu...

da tudi letos prihitijo v naročje repentaborke trdnjave na

TRADICIONALNI TABOR SLOVENSKE PROSVETE

Priloge za tabor so v teku. Sodelovanje so že obljubili pevske zbor »Škrjančeka« in Veseli narodni godci. Prodam pripravljata režiserja prof. V. Čekuta in rad. ref. D. Petkovšek. Na sporedu bo med drugim tudi prava kraška »ohcet po ta-starema«.

Dekleta, žene, pripravite svoje narodne noše in pridite v njih na naš tabor. Po prireditvi bo družabna zabava.

PRIPRAVLJALNI ODBOR

GOSPODARSTVO

Mleko, temelj naše prehrane in kmetijstva

Srečna je delavska družina, če ima poleg skromnega zaslužka še svojo hišico in svojo kravico. Večkrat bo gospodinja rekla: »Že gre, a brez kravice bi šlo težko. Tako imamo vsaj mleko doma in vsi ga radi imamo.« — In če potem vlada v hiši brezposelnost? Raje ne misliti!

Če je za tako družino kravica velika pomoč, je za kmečko družino krava naravnost podloga blagostanja.

Je pač tako: Kmetija brez živine je družina brez mleka, zemlja brez hlevskega gnoja, zemlja postane nerodovitna, pridelki pičli, dohodki majhni in — mizerija v hiši. In narobe!

Na teletih se pozna, če so dolgo dobivala mleko. Tudi na ličkih otrok in vsem njihovem organizmu se pozna, ali so imeli in imajo na razpolago dovolj mleka. Kjer je vladalo pomanjkanje, so otroci blede in suhi, premnogokrat tudi rahlični. Mleko pač vsebuje vse ono, kar otroški organizem potrebuje za svojo zgradbo. Pa mleko ne koristi samo otroku, temveč tudi odraslemu. O tem ni potrebno mnogo pisati. Potrebno je pogledati v hiše in med narode, kjer uživajo mnogo mleka. Švicar porabi letno okoli 200 litrov mleka, državljani ZDA nad 150 litrov, italijanski državljani pa nekaj čez 40 litrov, a to z ozirom na višjo potrošnjo mleka v severni Italiji; v južni Italiji in na otokih ne znaša letna potrošnja mleka niti 20 litrov na osebo.

MLEKO KOT HRANA

Rekli smo, da vsebuje mleko vse snovi, ki so potrebne za človeški organizem. Zato pa pravimo, da je mleko popolna hrana. Kaj vsebuje mleko v odstotkih, nam kaže naslednji pregled:

vrsta mleka	voda	mlečni sladkor	tolšča	beljakovine	sol
kravje	87,6	4,60	3,40	3,50	0,75
ovčje	83,10	4,60	5,30	6,20	0,83
kozje	86,20	4,20	4,50	4,30	0,80
kobilje	89	5 - 6	1 - 2	2 - 3	0,4 - 0,6
osličje	90,1	6,90	1,50	1,23	0,45

Trgatev se bliža

Letos bo najbrž za kakšen teden bolj pozna kot druga leta, a na vsak način moramo že sedaj misliti na to.

Sedaj je v tem oziru glavno opravilo, da poskrbimo za posodo:

Je imaš dovolj ali je moraš dokupiti? Sode, orne, brentee?

V kakšnem stanju je stara posoda? So

Navedene številke so srednje in med mlekom različnih živalih je lahko velika razlika, kar zavislo od pasme, podedovanih lastnosti, starosti, krmjenja, itd.

Pregled pravi, da je najbolj redko osličje mleko, zato pa je najslajše. Glede soli, ki so v mleku, pa bodi omenjeno, da jih človeški organizem skoraj v celoti uporabi, predvsem za zgraditev okostja: kako bi se moglo drugače razviti okostje dojenčaka.

Poleg navedenih redilnih snovi pa vsebuje mleko vse polno vitaminov in drugih — še ne vseh raziskanih — snovi, ki so za organizem tudi nujno potrebne, četudi večkrat ne vemo za kaj.

PROIZVODNJA MLEKA V ITALIJI

Računajo, da molzejo v Italiji letno 72 milijonov hl mleka, od katerega se uporabi v svežem stanju komaj 22 milijonov hl, dočim služi ostalih 50 milijonov hl mlečni industriji predvsem za izdelavo sira.

Navedena proizvodnja se takole razdeli po živalih:

Goveda: vseh je v Italiji okoli 8 milijonov glav, med temi 3,7 milij. krav, ki dajo letno 64 milij. hl mleka in od tega 19 milij. za uporabo v svežem stanju.

Koz in ovac je nekaj nad 11 milijonov glav, od teh mlečnih nekaj izpod 8 milij., ki dajo nad 8 milij. hl mleka, od tega pa 2,7 milij. hl za svežo uporabo.

Bivolčjega mleka se namolze okoli 100.000 hl; osličjega nekaj več.

Nespametno dela italijanski narod, da nekam prezira mleko kot hranilo. Redka so hranila, ki bi za isti denar nudila toliko redilnih snovi kot mleko. Mleku se da primerjati edino še kruh, ki je v Italiji sorazmerno po nizki ceni.

li kakšne doge gnile, črvice ali drugače pokvarjene? Podrobno vse preglej in ukreni potrebno.

Predvsem pomni: Vsa posoda, ki je količak imela opraviti z raztopino modre galice, mora biti odstranjena iz kleti, da ne bi pomotoma rabil tako posodo za grozdje ali mošt. Okus po modri galici se zelo težko spravi iz vina in postopek je drag.

Če ni bila posoda primerno shranjena in zažveplana, pogledj, če ne diši po plesni in ciku. Take posode ne smeš rabiti, če je prej ne ozdraviš. Nato kontroliraj obročje. Najbrž bo potrebno pribiti marsikatero, mnoge tudi premeniti, ker je stara rja zjela.

In prostori? Na stečaj odprti okna in vrata, skrbno prečisti vse prostore, če ne moreš jih sveže pobeli. Ko bo vse suho, zažgi v kleti precej žvepla, da bo plin uničil morebitni mrčes (molji, ki razjedajo zamaške in drugi), predvsem pa vse bakterije in trose glivičnih bolezni. Vsaj dva dni naj bo dobro zaprta tako zažveplana klet.

Ne odlašaj s temi opravili, da bo res vse pravočasno pripravljeno za najveselejšo dobo gospodarskega leta. Ko bo vse pripravljeno, pa zaukaj!

Poraba umetnih gnojil v Italiji

V l. 1950 je bilo v Italiji porabljenih umetnih gnojil

fosfornih 13.339.900 q
dušičnatih 6.517.700 »
kalijevih 400.300 »

Od fosfornih prednjači 18 - 21% superfosfat, od dušičnatih pa žveplenoksid amonijak, potem apneni nitrat in apneni cijanamid.

Kalijeve soli ne poznajo v 20 provincinah, med katerimi so vse na otoku Sardinija.

Pa tudi v naših krajih se gnoji zelo malo s kalijevo soljo, četudi bi bilo nujno potrebno v vseh neilovnatih zemljah. V vseh severnih krajih in tudi v sosedni Sloveniji rabijo kalijevo sol v mnogo večji meri kot pri nas. Marsikje je porabijo celo več kot fosfornih umetnih gnojil. Najpriporočljivejša je kalijeva sol za krompir.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Čudna volilna propaganda

Romanje na Sv. goro

Vsem primorskim katolicanom je beseda: Sveta gora in Barbana draga in ljuba. Premnogi smo bili na teh svetih krajih in se z največjim veseljem spominjamo božje in Marijine bližine na teh naših božjih poteh. Zato nam je zelo žal, da moramo po časnikaški katoliški dolžnosti danes zapisati nekaj, kar bo presenetilo mnoge naše bralce.

Že več časa se je na Tržaškem tu in tam šušljalo, da mislijo Titovi komunisti organizirati pravo romanje na Sveto goro, ki je sedaj v Jugoslaviji. Sedaj je šušljanja konec in to nedeljo peljejo tržaški Titovci prve primorske romarje na Sveto goro.

Romanje v svete kraje je dobra stvar in celo priporočljiva. Marsikaj se na takih

božjih poteh popravi in izravna. Prav želimo, da ima vsak vernik vsaj enkrat na leto priliko iti na božjo pot, saj je to za dušo tako koristno. Toda, sedanjí svetogorski romarji! Kam pa gledate, kaj mislite! Kdo vas pelje na Sveto goro, kam in zakaj?! Pero se nam ustavlja, da moramo po tolikih letih komunizma v Jugoslaviji sploh še kaj takega pisati! Vemo sicer, da teh prečudnih romarjev ne bomo ustavili, vemo tudi, da vsi zavedni naši bralci tega pojasnila ne potrebujejo, zato povemo le na kratko naše mnenje o tej silno revni zadevi, ki je meji na pravo zmešnjavo v glavah. Naše mnenje o titovskem romanju na Sv. goro je sledeče: dokler bo v Jugoslaviji zaprt zagrebški nadškof, dokler bo zadnji duhovnik na prisilnem delu, dokler bo v tej deželi vzgo-

K fatimski Materi božji na Opčine!

Skupni romarski shod na Opčinah v nedeljo 9. septembra

Zopet gremo na skupni shod k Materi božji na Opčine. Tako izvršujemo obljubo, ki smo jo naredili pred tremi leti, ko smo se prvič zbrali v tej naši lepi tržaški vasi in skupno vrnili Mariji obisk, ki ga je naredila po vseh naših župnijah. Naš vsakoletni septemberski shod ni samo spomin na Marijino romanje, ampak je v prvi vrsti skupno češčenje, skupna proslava, ki jo prirejajo svoji nebeški Kraljici vsi tržaški Slovenci. Prav zato skrbimo vsi, da bo velika procesija na Opčinah vsako leto večja in lepša. Prav vsaka župnija bodi na tem skupnem prazniku častno zastopana. Velikega skupnega romanja na daljne božje poti ne moremo vsako leto pripraviti, a tu blizu na Opčinah se lahko prav vsako leto zbiramo v velikem številu! Marijini častilci, pridite!

S P O R E D SKUPNEGA SHODA NA OPČINAH

Spored naše slovesnosti je sledeč: Ob štirih popoldne začnemo skupno moliti pred kipom fatimske Marije sv. rožni venec. Takoj nato bo marijanski govor (č. g. Šavelj), zatem se razvije slovesna procesija po isti poti kakor druga leta, ob zaključku bo blagoslov z Najsvetejšim. Zelo priporočamo, bodimo vsi točni! Ob štirih bodimo vsi na mestu. Hiše, mimo katerih se vije velika procesija, naj bodo lepo okrašene. Spored procesije: šolarji, dekleta, fantje - možje, mladinska godba iz Trsta, pevske zbori, belooblečeni otroci in narodne noše, duhovščina, Marijin kip, žene in matere. Naj se nihče boji, da bi se zgubil, čeprav letos procesija ni urejena po vaseh. Zelo pazimo prav vsi pri znanih pesmih, ki jih igra godba in jih bomo vsi skupno peli. Tu je nujno potrebna zelo velika pažnja, sicer ne gre skupaj. Med slovesnostjo bodo cerkovniki pobirali miloščino kakor navadno. Zavedajmo se vsi, da so z velikim praznikom tudi veliki stroški. Po končani pobožnosti bodo mladi salezijanski godci priredili godbeni koncert. — Prevozno sredstvo naj si oskrbi vsaka vase. Vrnitev na domove se začne takoj po končnem koncertu. Opozorjamo, da sedaj opensko cerkev slikajo in čistijo, zato v cerkvi potrpimo. Ko bo ta lepa cerkev vsa preslikana, bo res dostojno svetišče za našo fatimsko Kraljico in za naše skupne shode.

